

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/151/2022
Identifikačné číslo spisu:	4414205361
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4414205361.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Poľnohospodár Nové Zámky a.s., so sídlom v Nových Zámkoch, Komjatická 67, IČO: 31 431 160, zastúpenej advocatius s. r. o., so sídlom v Bratislave, Palackého 12, IČO: 36 868 752, proti žalovaným 1/ V. Z., bývajúcej v D. R., A. X a 2/ L.. D. Z., bývajúcemu v D. R., A. XXXX/X, obom zastúpeným JUDr. Vladimírom Vágóm, advokátom so sídlom v Galante, Šafárikova 431/4, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/60/2014, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2022 sp. zn. 7Co/180/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. septembra 2017 č. k. 4C/60/2014-230 výrokom I. určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXXX ako parcela registra C č. 8769/37 - orná pôda o výmere 2 841 m² v k. ú. D. R.; II. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania žalobcu v rozsahu 100 % vyčíslených v samostatnom uznesení súdu prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 5 vládneho nariadenia č. 30/1948 Sb. o majetku, ktorý zanechali v ČSR osoby presťahované do Maďarska podľa československo-maďarskej dohody o výmene obyvateľstva. Z hľadiska skutkových zistení uviedol, že predmetná nehnuteľnosť bola pridelená do vlastníctva Jednotného roľníckeho družstva v Nových Zámkoch podľa § 5 nariadenia vlády č. 30/1948 Sb. ako nehnuteľnosť, ktorá bola majetkom osôb presťahovaných do Maďarska podľa československo-maďarskej dohody o výmene obyvateľstva a podľa zákona č. 148/1947 Sb. o opatreniach k prevedeniu československo-maďarskej dohody o výmene obyvateľstva a to na základe výmeru o prúdele do vlastníctva č. 1155/313/1950 z 1. decembra 1950 vydaného bývalým KNV v Nitre. Z listu vlastníctva č. XXXXX pre k. ú. D. R. mal za preukázané, že ako vlastníkom nehnuteľnosti je zapísaný žalobca. Žalovaná 1/ a jej manžel neb. M. Z. nadobudli uvedenú nehnuteľnosť ako náhradný pozemok na základe zmluvy č.

05825/2013-PRZ-R60519/13.00 zo 17. decembra 2013, ktorú uzatvorili so Slovenským pozemkovým fondom. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má na podanej žalobe naliehavý právny záujem s tým, že výmery a pridelové listiny ako verejné listiny boli a sú dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a predstavujú vkladu schopné listiny spôsobilé pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti. Zdôraznil, že nad rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu a môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný. V tomto kontexte uviedol, že posudzovaný výmer o vlastníctve pôdy z 1. decembra 1950 nie je možné považovať za nulitný akt, pretože bol vydaný KNV v Nitre v rámci jeho právomoci podľa § 5 nariadenia vlády č. 30/1948 Sb., teda orgánom príslušným. Okresný súd ďalej zastával názor, že pokiaľ vlastníctvo k nehnuteľnosti pridelené výmerom nebolo zapísané, nadobúdala ho prídelca priamo týmto rozhodnutím a intabulácia už nebola potrebná; mal za to, že právny predchodca žalobcu (JRD Nové Zámky) nadobudol prídelom do vlastníctva nehnuteľnosti uvedené v tomto výmere a 1. januára 1951 sa stal ich výlučným vlastníkom. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 27. januára 2022 sp. zn. 7Co/180/2019 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku I. potvrdil a vo výroku o trovách konania (II.) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Výrokom II. nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie sa aktívnou legitímáciou žalobcu podrobne zaoberal, posúdil ju správne a s jeho závermi, že žalovaní 1/ a 2/ neuviedli konkrétny dôvod, pre ktorý by žalobca nemal byť právnym nástupcom pôvodného JRD Nové Zámky a ani neoznačili žiadnu listinu spochybňujúcu aktívnu legitímáciu žalobcu, sa stotožnil. Odvolací súd na margo tvrdení žalovaných 1/ a 2/, že na Okresnom súde Nové Zámky v inom konaní vedenom pod sp. zn. 13C/301/2013 boli produkované listinné dôkazy, ktoré spochybňujú aktívnu legitímáciu žalobcu, poznamenal, že žalovaní už ale neuviedli, o ktoré konkrétne listiny by malo ísť a aké závery z nich majú vyplývať. Odvolací súd nepovažoval za právne významné zaoberať sa otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom vydržaním, keďže súd prvej inštancie nepochybne prijal záver, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti na základe výmeru o vlastníctve pôdy, ktorý pokladal za nadobúdaci titul. Záverom krajský súd zdôraznil, že odvolacie dôvody uvádzané žalovanými 1/ a 2/ v prejednávanej veci neboli spôsobilé zmeniť závery súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k trovám konania však odvolanie žalovaných 1/ a 2/ vyhodnotil ako dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zmenil a za použitia § 257 CSP rozhodol tak, že stranám sporu nepriznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Pripomenul, že žalovaní 1/ a 2/ sú fyzické osoby, ktoré nijako nezapríčinili vznik súdneho sporu, pretože sporná parcela im bola pridelená Slovenským pozemkovým fondom ako náhradný pozemok, na základe zmluvy o bezplatnom prevode vlastníctva k pozemkom v roku 2013. Uvedenú skutočnosť potom odvolací súd považoval za dôvod osobitného zreteľa, existencia ktorého oprávňuje súd aplikovať ustanovenie § 257 CSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 257 CSP tak, že stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a to z rovnakých dôvodov ako aj v prípade trov prvoinštančného konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“, alebo „dovolatelia“) dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 CSP, keď namietali nesprávne právne posúdenie veci. Opätovne poukázali na obsah súdneho spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 13C/301/2013, ktorého predmetom bolo určenie vlastníckeho práva a ktorý jednoznačne preukazuje, že žalobca nebol vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Z obsahu jednotlivých rozhodnutí, z ktorých rozsudok vo veci sp. zn. 13C/301/2013 v odôvodnení vychádza, mali dovolatelia za to, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu. Nestotožnili sa so záverom odvolacieho súdu, že v odvolacom konaní proti rozsudku sp. zn. 13C/301/2013 riešil Krajský súd v Nitre (sp. zn. 12Co/42/2016) iné odvolacie dôvody, aké uvádzali žalovaní vo svojom odvolaní. Vzhľadom na uvedené navrhli, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a žalobu zamietol.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie žalovaných je zmätočné a neobsahuje relevantné skutočnosti zakladajúce prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP. Žalovaní totiž prípustnosť a dôvodnosť dovolania vymedzili tak, že dovolanie podávajú v zmysle § 421 a 432 ods. 1 CSP, nakoľko rozhodnutie krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení

veci. Z uvedeného mala za to, že žalovaní prípustnosť dovolania odvodili z ustanovenia § 421 CSP, pritom ale bližšie nekonkretizovali, ktorý z predpokladov uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ozrejnila, že dovolateľ je povinný jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania. S poukazom na uvedené žalobkyňa uzavrela, že žalovaní v dovolaní nekonkretizovali, ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť a tiež v dovolaní nekonkretizovali právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Navrhla, aby dovolací súd takéto procesne neprípustné dovolanie odmietol (§ 447 písm. f/ CSP), alternatívne aby ho podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Prípustnosť dovolania teda upravuje zákon, ako to vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 419 CSP. Následné posúdenie, či je dovolanie v konkrétnom prípade prípustné, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď aj I. ÚS 438/2017 a III. ÚS 474/2017).

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalovaní prípustnosť dovolania vymedzili tak, že ho podávajú v zmysle § 421 a § 432 ods. 1 CSP, nakoľko rozhodnutie krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

11. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, ktoré uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Prípustnosť podaného dovolania dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (porov. 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020), keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania. Dovolatelia však na nijakom základe nekonkretizovali a z obsahu dovolania nie je možné ani vyabstrahovať, či rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky (i) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo (ii) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo (iii) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

11.1. V tejto súvislosti hodno poznamenať, že aj keď platí, že dovolací súd nie je pri posudzovaní prípustnosti dovolania viazaný dovolateľom označeným dôvodom prípustnosti dovolania (sp. zn. 1VObo/2/2020), predsa len, absolútne zúženie náležitostí dovolania dovolateľom iba na všeobecné označenie toho, že dôvody stanovené v ustanovení § 421 ods. 1 CSP sú dané, bez akejkoľvek subsumpcie (prípustnosti dovolania) riešenej právnej otázky pod niektorý z § 421 ods. 1 písm. a/, písm.

b/ alebo písm. c/ CSP, je podľa názoru dovolacieho súdu nedostačujúce. Dovolatelia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom rezignovali na určenie, pod vôbec ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) ich (prípadná) právna otázka spadá.

11.2. Podľa názoru dovolacieho súdu je ustanovenie § 432 ods. 2 CSP nutné vykladať v spojitosti a vo väzbe na § 421 CSP, zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11.3. Dovolací súd v kontexte uvedeného tiež poznamenáva, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Podstatný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“.

12. V preskúmvanej veci dovolatelia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) predovšetkým neuviedli, ktorý konkrétny dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP (a/, b/ alebo c/) v podanom dovolaní uplatňujú, a teda zodpovedajúcim spôsobom nevymedzili nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolatelia navyše žiadnym spôsobom nenastolili, nevymedzili, neformulovali, nepomenovali právnu otázku zásadného významu, pričom uvedené vymedzenie nebolo možné ani vyabstrahovať z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mali dovolatelia na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Dovolací súd dodáva, že samotné polemizovanie žalovaných s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017). Na základe uvedeného preto dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

13. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/, v ktorom namietali nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.